

ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
**The Relationship between Core Competency in Information Usage and
Academic Achievement of the Graduate Students' at Suan Dusit Rajabhat University**

จิตชิน จิตติสุขพงษ์*

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาาระดับสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ภาคสมทบ ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2550 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 95 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบทดสอบ โดยยึดมาตรฐานสมรรถนะหลักด้านการรู้สารสนเทศในระดับอุดมศึกษาพัฒนาโดยสมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและการวิจัยแห่งสหรัฐอเมริกาของสมาคมห้องสมุดอเมริกัน มีค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของ KR20 เท่ากับ .941 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษามีสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศโดยเฉลี่ยรวมทุกด้านในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศในด้านความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศด้านความสามารถในการประเมินสารสนเทศ และด้านความสามารถในการใช้สารสนเทศ มีสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศทุกด้านในระดับปานกลาง
2. สมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: สมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศ การรู้สารสนเทศ

* ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author)
email: jitchin_j@yahoo.com

Abstract

The purpose of this research was to study the level of core competency in information usage of the graduate students at Suan Dusit Rajabhat University and the relationships between the use of information and the students' academic achievement. Simple random sampling was applied to draw a sample of 95 part-time graduate students who were studying in the second semester of their second year in the academic year 2007. A test was developed as an instrument for data collection. The test was based on Information Literacy Competency Standards for Higher Education, which was developed by the Association of College and Research Libraries in the American Library Association. The reliability of the test was .941 using KR 20. Data were analyzed using percentage, means, standard deviation and Pearson Product Moment Correlation Coefficient.

The study reported the following findings:

1. The students were found to be at the moderate level of the core competency in their use of information. In examining each aspect, it was found that the student's capability of accessing, evaluating and using information was at the moderate level.
2. The core competency in information usage had positive relationships with students' academic achievement at the significant level of .01.

Keywords: Use of Core Competency Information, Information Literacy

บทนำ

สังคมไทยก้าวสู่สังคมสารสนเทศไร้พรมแดนตั้งแต่เริ่มนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2530 ทำให้สามารถรับส่งข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว กว้างขวางโดยไม่มีอุปสรรคในเรื่องระยะทาง สถานที่ และช่วงเวลา สารสนเทศมากมายมหาศาลจึงเกิดขึ้น ทำให้เกิดภาวะที่เรียกว่าการท่วมท้นของสารสนเทศ (Information explosion) นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงในทุกวงการ ทุกศาสตร์ ทุกอาชีพ ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อมนุษย์อย่างมากมาย สอดคล้องกับเรื่องอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย (2552) ว่าประเทศไทยได้เริ่มติดต่อกับอินเทอร์เน็ตในปี พ.ศ. 2530 ในลักษณะการใช้บริการ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์แบบแลกเปลี่ยนถุงเมล์เป็นครั้งแรก โดยเริ่มที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียหรือสถาบันเอไอที ภายใต้โครงการความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและออสเตรเลีย (โครงการ IDP) ซึ่งเป็นการติดต่อเชื่อมโยงโดยสายโทรศัพท์ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2531 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ได้ยื่นขอที่อยู่อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย โดยได้รับที่อยู่อินเทอร์เน็ต Sritrang.psu.th ซึ่งนับเป็นที่อยู่อินเทอร์เน็ตแห่งแรกของประเทศไทย ต่อมาปี พ.ศ. 2534 บริษัท DEC (Thailand) จำกัดได้ขอที่อยู่อินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ประโยชน์ภายในของบริษัท โดยได้รับที่อยู่อินเทอร์เน็ตเป็น dect.co.th โดยที่คำ "th" เป็นส่วนที่เรียกว่า โดเมน (Domain) ซึ่งเป็นส่วนที่แสดงโซนของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย โดยย่อมาจากคำว่า Thailand ปัจจุบันได้มีผู้รู้จักและใช้อินเทอร์เน็ตมากขึ้น มีอัตราการเติบโตมากกว่าร้อยละ 100 สมาชิกของอินเทอร์เน็ตขยายจากอาจารย์และ

นิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาไปสู่ประชาชนทั่วไป

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีนี้เองทำให้มนุษย์เป็นผู้ใช้สารสนเทศ สามารถคัดสรรสารสนเทศเฉพาะที่มีคุณค่า สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้นำมาจัดเก็บรวบรวมขึ้นเป็นระบบการค้นคืนสารสนเทศผู้ใช้จึงสามารถใช้สารสนเทศ ได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผลักดันให้มีการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา สังคม ฯลฯ ทรัพยากรสารสนเทศจึงมีความสำคัญทำให้ประเทศไทยเกิดความเจริญ สถาบันการศึกษาทุกระดับโดยเฉพาะสถาบัน อุดมศึกษาตระหนักในภาวะการณ์การสร้างผู้เรียนให้มีสมรรถนะหลัก (Core competency) ด้านการใช้สารสนเทศเพื่อ สร้างคุณสมบัติพื้นฐานสำหรับผู้เรียนในทุกสาขาวิชาไม่ว่าจะเรียนในสาขาใดก็จำเป็นต้องมี ถือเป็นคุณสมบัติร่วมของ ผู้เรียนทุกคน เพื่อพัฒนาตนเองไปสู่สังคมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning society) สอดคล้องกับสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ได้กำหนดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 66 ว่า

“ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในโอกาสแรกๆ ที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกๆ ที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอ ที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต”

สภาวิชาชีพแห่งสหราชอาณาจักรเพื่อใบประกอบวิชาชีพ (The UK National (and Scottish) Vocational Qualification System, 1997) ให้ความหมายคำว่าสมรรถนะ (Competency) ไว้ว่าเป็นมาตรฐานการทำงานให้บรรลุผล สำเร็จ หรือความสามารถการปฏิบัติงานในบทบาทของการทำงานและวิชาชีพที่เป็นมาตรฐานในการจ้างงานได้

คณะกรรมการสำนักงานเลขาธิการกรมธนารักษ์แห่งแคนาดา (Treasury Board of Canada Secretariat, 1999) ให้ความหมายคำว่าสมรรถนะคือ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และพฤติกรรมที่ลูกจ้างต้องใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นวิธี การที่สำคัญเพื่อให้งานประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ขององค์การธุรกิจที่ต้องการบุคคลที่เหมาะสม

จากนิยามดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่าสมรรถนะมีองค์ประกอบ 3 ประการคือ ทักษะ ความรู้ และคุณลักษณะที่ บุคลากรต้องมีเพื่อปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล บรรลุตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การ

ในการเรียนระดับบัณฑิตศึกษามุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นผู้คิดอย่างมีระบบรู้จักการวิเคราะห์ สังเคราะห์ นำความรู้ ที่ได้มาใช้ในการพัฒนาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ในสาขาวิชาของผู้เรียน ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการเข้าถึงทรัพยากร สารสนเทศ นำสารสนเทศที่ต้องการมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และที่สำคัญอย่างยิ่งคือการนำสารสนเทศมาใช้ประกอบการเรียน ต้องมีการเสนอรายงานหน้าชั้นเรียนการจัดทำรูปเล่มรายงาน การใช้โปรแกรมทางการคำนวณประกอบการเรียน ฯลฯ ดังนั้น สมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความก้าวหน้า และบรรลุ เป้าหมายในการเรียนระดับบัณฑิตศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถแก้ไขปัญหาได้ เนื่องจากประเทศไทยอยู่ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจจึงจำเป็นต้องเตรียม ความพร้อมสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วสอดคล้องกับคำกล่าวของ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (2550) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ที่ต้องการพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต และสามารถ เข้าไปช่วยแก้ไขปัญหา และมีความสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศไว้ว่า

“ท่ามกลางสภาวะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วขององค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ วิทยาศาสตร์ สังคมและมนุษยศาสตร์ อันนำไปสู่การประยุกต์ผสมผสานของวิทยาการทั้งปวงซึ่งถือว่าเป็นสิ่งท้าทายการเรียนรู้และความสามารถของบุคคลระดับมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมุ่งมั่นในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้ตระหนัก และเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ จนสามารถทำหน้าที่ผู้นำในการเปลี่ยนแปลงเพื่อประโยชน์ต่อชุมชนทุกระดับ ทั้งนี้ บัณฑิตวิทยาลัยจะยึดมั่นในการพัฒนาคนให้เป็นผู้มีความสามารถในการบริหารความเปลี่ยนแปลงพร้อมทั้งสามารถปรับตัวและเรียนรู้เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”

จะเห็นได้ว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จะสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้และรับมือกับการเปลี่ยนแปลงจนสามารถทำหน้าที่ผู้นำในการเปลี่ยนแปลงได้นั้นจำเป็นต้องเป็นผู้มีสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาพัฒนาหลักสูตรสำหรับบัณฑิตวิทยาลัย และพัฒนานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา รวมถึงนำผลการวิจัยไปส่งเสริมสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศ ของผู้ใช้สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาโท ภาคสมทบ ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2550 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 126 คน (สำนักวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2551) จาก 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาโท ภาคสมทบมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 95 คน ทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545) และใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มี 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ หลักสูตรที่ท่านกำลังศึกษา และผลการเรียนเฉลี่ยสะสมถึงภาคเรียนสุดท้าย ส่วนที่ 2 แบบทดสอบปรนัย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก วัดสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศ จำนวน 44 ข้อ โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการกำหนดชนิดและขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการ ความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ ความสามารถประเมินสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณและรวมเข้าด้วยกันจากสารสนเทศที่ได้คัดสรรไว้ จากความรู้เดิมและระบบคุณค่าได้ และความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ด้านเศรษฐศาสตร์ กฎหมาย และสังคม ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมและกฎหมายการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ

2.2 การสร้างเครื่องมือและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ การสร้างเครื่องมือโดยให้มีเนื้อหาครอบคลุมตรรกะที่ชัดเจน และพฤติกรรมที่แสดงออกที่เป็นพฤติกรรมที่วัดได้โดยใช้แบบทดสอบ โดยกำหนดข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย และตามเกณฑ์มาตรฐานการรู้สารสนเทศในระดับอุดมศึกษาของสมาคมห้องสมุดวิทยาลัย และการวิจัยแห่งสหรัฐอเมริกา นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบด้านความเที่ยงตรง (Validity) คือความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมของสำนวนภาษา ด้วยการประเมินค่าความสอดคล้องระหว่างคำถามแต่ละข้อกับตรรกะที่ชัดเจน และพฤติกรรมที่แสดงออก (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามแต่ละข้อกับตรรกะที่ชัดเจน และพฤติกรรมที่แสดงออกที่เหมาะสม ต้องมีค่ามากกว่า .50 ซึ่งข้อคำถามทั้งหมดผ่านเกณฑ์แต่ต้องทำการปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าคุณภาพของแบบทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับตามวิธีของ KR20 เท่ากับ .941 นำมาหาค่าความยาก (p) ข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า p ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ข้อที่ใช้ได้มีค่า r เท่ากับหรือมากกว่า .20 ขึ้นไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ ส่วนที่ 2 แบบทดสอบปรนัย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก วัดสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศ โดยการหาค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Person Product Moment Correlation Coefficient) โดยใช้การประมวลผลค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว คือ สมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยนำเสนอสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ ความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ ความสามารถในการประเมินสารสนเทศ และความสามารถในการใช้สารสนเทศ

ผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาศึกษาศาสตร์ (ร้อยละ 51.58) รองลงมาคือ กลุ่มสาขาบริหารธุรกิจ (ร้อยละ 40.00) และคณะวิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 8.42) และจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 3.76 - 4.00 (ร้อยละ 46.32) รองลงมาคือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 3.51 - 3.75 (ร้อยละ 34.74) และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 3.25 - 3.50 (ร้อยละ 18.95)

2. ผลการศึกษาระดับสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยรายข้อคือ .401 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับสมรรถนะด้านการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ ด้านความสามารถในการประเมินสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยรายข้อคือ .427 และ .378 ตามลำดับ ส่วนด้านความสามารถในการใช้สารสนเทศมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยรายข้อคือ .322

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศกับผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย โดยสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($r = .336$) และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายด้าน และรายข้อ พบว่า

3.1 ความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

รายด้าน ได้แก่ ความสามารถในการใช้สารสนเทศ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($r = .414$) โดยมีระดับความสัมพันธ์เป็นอันดับที่ 1

รายข้อเรียงค่าสหสัมพันธ์สูงไปหาค่าสหสัมพันธ์ต่ำ ได้แก่ สามารถอธิบายเกณฑ์ในการประเมินสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($r = .445$) และสามารถเลือกรูปแบบการอ้างอิงแหล่งสารสนเทศได้อย่างเหมาะสมมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($r = .417$)

3.2 ความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

รายด้านเรียงค่าสหสัมพันธ์สูงไปหาค่าสหสัมพันธ์ต่ำ ได้แก่ ความสามารถในการประเมินสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($r = .312$) และความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($r = .260$)

รายข้อเรียงค่าสหสัมพันธ์สูงไปหาค่าสหสัมพันธ์ต่ำ ได้แก่ สามารถกำหนดขอบเขตสารสนเทศที่ต้องการมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($r = .298$) สามารถอธิบายประเด็นด้านลิขสิทธิ์ การใช้งานโดยธรรม และการลอกเลียนผลงานของผู้อื่น ($r = .287$) และสามารถดำเนินการค้นคืนสารสนเทศที่ต้องการมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($r = .285$)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีระดับสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศโดยเฉลี่ยรวมทุกด้านในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศในด้านความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ ความสามารถในการประเมินสารสนเทศ และความสามารถในการใช้สารสนเทศในระดับปานกลางทุกด้านเช่นกัน ทั้งนี้ เนื่องจากคำถามที่ใช้ในการวัดระดับสมรรถนะด้านการใช้สารสนเทศส่วนใหญ่เป็นข้อคำถามที่เน้นด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ข้อคำถามที่เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด และการใช้คอมพิวเตอร์ ทั้งในด้านความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ ความสามารถในการประเมินสารสนเทศ และความสามารถในการใช้สารสนเทศ เพื่อวัดความรู้ของนักศึกษารู้จักหรือไม่เคยใช้มาก่อน จึงทำให้นักศึกษาตอบข้อคำถามบางส่วนผิด อาจเป็นเพราะว่าเนื้อหาวิชาการใช้ห้องสมุดไม่ได้สอนให้นักศึกษารู้จักคิดซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ปภาดา เจียวัก (2547) ในเรื่องการสอนการใช้ห้องสมุดว่า สาระวิชาการใช้ห้องสมุดไม่ได้สอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดแก้ปัญหาทางสารสนเทศ และรู้จักประเมินสารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณ และ ยังสอดคล้องกับคำกล่าวของ ประเวศ วะสี (2549); วิทยา เชียงกุล (2552) กล่าวถึงการศึกษาของไทยว่า คนไทยยอมรับว่าการศึกษามีความสำคัญ แต่ยังมีทัศนคติเรื่องการศึกษาแบบล้าสมัยนิยมการสอนแบบอัดความรู้ การท่องจำจากตำรา ถือเอาตำราเป็นตัวตั้ง ระบบการศึกษาทั้งหมดเป็นระบบที่อยู่นอกสังคม ไม่รู้ร้อนรู้หนาวกับสังคม ไม่รวมทุกขุสขร่วมสุข ไม่รวมแก้ปัญหาก็ทำให้แยกความจริงกับความเท็จไม่เป็น จึงทำให้มีความอ่อนแอทางปัญญาอย่างยิ่ง โดยครู อาจารย์ยังสอนแบบบรรยายให้ผู้เรียนจำไปสอบ ไม่ได้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ มีนิสัยรักการอ่าน อาจจะเนื่องมาจากอาจารย์ส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาแบบเก่า คือ การท่องจำ สอบผ่านมาได้แต่ไม่ใช่คนใฝ่รู้ทางวิชาการ ไม่รักการอ่าน ไม่ชอบคิด วิเคราะห์ จึงไม่สามารถที่จะนำให้ผู้เรียนรักการอ่านใฝ่รู้ และคิดเป็น แม้จะเห็นด้วยว่าการศึกษาไทยควรจะมีการปฏิรูป การศึกษา แต่ขาดความเข้าใจว่าการศึกษาคือ การคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ค้นคว้า วิจัย และสร้างองค์ความรู้ใหม่

2. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะด้านการใช้สารสนเทศกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต พบว่าสมรรถนะด้านการใช้สารสนเทศโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สมรรถนะด้านการใช้สารสนเทศมีความจำเป็นในการเรียนระดับบัณฑิตศึกษาอย่างมากเนื่องจากต้องใช้ความรู้ในสาขาวิชาที่นักศึกษาเรียนอย่างกว้างขวาง และลึกซึ้ง มีการนำเสนอผลการเรียนรู้หน้าชั้นเรียนด้วยความเข้าใจมิได้เกิดจากการท่องจำ นอกจากนี้ยังต้องนำเสนอสารสนเทศต่างๆ เหล่านี้มาจัดทำรายงาน การทำวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ จึงจำเป็นต้องอาศัยสมรรถนะด้านการใช้สารสนเทศเพื่อให้ได้รับสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ และสอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้เรียน เพื่อจะได้นำเสนอผลการเรียนได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน อีกทั้งยังนำข้อมูลต่างๆ เหล่านี้มาใช้ในการเรียนในแต่ละรายวิชาได้ดีขึ้นอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบราวน์ (Brown, 1999) ได้ศึกษาระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ ของมหาวิทยาลัยโอคลาโฮมา เพื่อใช้เป็นข้อเสนอแนะสำหรับโปรแกรมการสอน และการให้บริการเกี่ยวกับความสามารถในการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ นอกจากนี้ยังเป็นการแนะนำนักศึกษาให้มีการพัฒนาการรู้สารสนเทศ มีความสามารถในการค้นหา ประเมิน และการใช้สารสนเทศสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต และแก้ไขปัญหาได้ โดยผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีความสามารถทางการรู้

สารสนเทศอยู่ในระดับสูง โดยเกิดความตระหนักว่าพวกเขาต้องการสารสนเทศที่มาช่วยในการทำวิจัย และกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน สามารถใช้เครื่องมือต่างๆ ในการค้นหาสารสนเทศ โดยใช้ชื่อผู้แต่ง คำสำคัญที่เหมาะสม ในการค้นหา ทราบแหล่งสารสนเทศก่อนการค้นหาข้อมูล และมีเกณฑ์การประเมินสารสนเทศ จนกระทั่งการนำสารสนเทศไปใช้ในการสัมมนา ทำรายงาน และทำวิทยานิพนธ์ได้ เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการประเมินสารสนเทศ และความสามารถในการใช้สารสนเทศมีความสัมพันธ์กันกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ ความสามารถในการประเมินสารสนเทศ และความสามารถในการใช้สารสนเทศ หากนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศดังกล่าวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหา ด้วยการคิดวิเคราะห์ภายใต้สภาพแวดล้อมสารสนเทศ สอดคล้องกับคำกล่าวของบรีวิกและกี (Breivik & Gee) ได้อธิบายบุคคลผู้รู้สารสนเทศว่าเป็นผู้รู้ว่าจะหาสารสนเทศได้อย่างไร รู้จักประเมิน และใช้สารสนเทศแก้ไขปัญหา หรือตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสารสนเทศที่ได้มาอาจมาจากหนังสือ สิ่งพิมพ์รัฐบาล เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ฯลฯ การรู้สารสนเทศ จึงเป็นความสามารถในการเข้าถึง และประเมินสารสนเทศที่ได้รับอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมทั้งการบูรณาการทักษะการวิจัยและประเมินสารสนเทศ และความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือและแหล่งสารสนเทศ (Breivik & Gee, 1989 อ้างใน ศรีเพ็ญ มะโน, 2536) นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจะให้ความสำคัญกับความสามารถในการใช้สารสนเทศอย่างมาก เนื่องจากต้องหาสารสนเทศมาใช้ประกอบการเรียน การทำรายงาน และการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของฮาร์ทแมน (Hartman, 2001) ที่ทำการศึกษาความเข้าใจในเรื่องการรู้สารสนเทศของนักศึกษาที่ มหาวิทยาลัย แบลลาราท (The University of Ballarat) ผลการวิจัยพบว่า เมื่อให้นักศึกษาเรียงลำดับความสำคัญของทักษะการรู้สารสนเทศ นักศึกษาเรียงลำดับ ดังนี้ การใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินสารสนเทศ การระบุแหล่งสารสนเทศ และการรู้ว่าจะหาสารสนเทศใดที่จำเป็นต่อการใช้งาน เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า สามารถกำหนดขอบเขตสารสนเทศที่ต้องการ สามารถดำเนินการค้นคืนสารสนเทศที่ต้องการ สามารถอธิบายเกณฑ์ในการประเมินสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศ สามารถอธิบายประเด็นด้านลิขสิทธิ์ การใช้งานโดยธรรม และการลอกเลียนผลงานของผู้อื่น สามารถเลือกรูปแบบการอ้างอิงแหล่งสารสนเทศได้เหมาะสมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ นักศึกษาระดับบัณฑิตสามารถประเมินสารสนเทศโดยการสรุปแนวคิดหลัก และโครงเรื่อง ซึ่งเป็นขอบเขตสารสนเทศที่ต้องการของนักศึกษาให้ชัดเจนก่อนทำการสืบค้นสารสนเทศ และเมื่อสืบค้นและรวบรวมสารสนเทศที่ค้นหาได้แล้วก็นำมาเปรียบเทียบกับแนวคิดที่ตั้งไว้แต่ต้นว่าตรงกันหรือไม่ โดยอาศัยการตีความหมายสารสนเทศจากงานเขียนต่างๆ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาอาชีพนั้นๆ ได้ และสามารถตั้งคำถามว่า เนื้อหานั้นถูกต้องหรือต้องมีการปรับปรุงแก้ไขได้ โดยนิยมสืบค้นสารสนเทศผ่าน Web OPAC เลือกใช้รูปแบบการสืบค้นด้วยคำหรือวลีจากชื่อเรื่อง และชื่อผู้แต่ง จะได้ผลลัพธ์ของสารสนเทศตรงกับความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยนุช ประใจครบุรี (2546) เรื่องการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีระบบ Web OPAC ของโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ (VTLS) ศูนย์บรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่า นิยมใช้ Web OPAC ในการสืบค้น รูปแบบการสืบค้นเลือกแบบการสืบค้นด้วยคำหรือวลีมากที่สุด และใช้เขตข้อมูลชื่อผู้แต่ง และชื่อเรื่อง และได้รายการที่ตรงตาม

ความต้องการและรายการใกล้เคียง เมื่อได้สารสนเทศที่ต้องการก็นำมาเขียนบนบัตรบันทึกขนาด 5 x 8 นิ้ว รวมถึงเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมของผู้อื่นที่ได้นำมาอ้างอิงถือว่าเป็นการให้เกียรติแก่เจ้าของผลงาน และเป็นการเลี่ยงการฟ้องร้องอันเกิดจากการละเมิดลิขสิทธิ์ได้อีกทางหนึ่งนักศึกษาจึงเห็นว่า การเขียนอ้างอิงที่ถูกต้องตามประเภทของสื่อสารสนเทศที่นำมาอ้างอิงนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะการนำมาเขียนอ้างอิงในการประกอบการทำวิทยานิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระ จะทำให้ผลงานเหล่านี้ได้รับการยอมรับในแวดวงวิชาการอย่างมาก สอดคล้องกับคำกล่าวของ ไชยยศ เหมะรัชตะ (2530) ในเรื่องปัญหาลิขสิทธิ์ในวงการวิชาการว่า งานสร้างสรรค์ซึ่งได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายลิขสิทธิ์เป็นงานที่เกิดจากการใช้ความรู้ตามความสามารถ ความชำนาญหรือประสบการณ์ของผู้สร้างสรรค์ผลงาน จะเกี่ยวข้องกับงานวิชาการโดยตรง โดยเฉพาะงานวิจัย วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ จะทำให้เกิดปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ จึงควรที่จะมีความรู้ความเข้าใจ ในข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์โดยการใช้อ้างอิงบางตอนที่จำเป็นต้องมีการอ้างอิงงานสร้างสรรค์ของผู้อื่น ซึ่งเป็นการใช้โดยธรรมหรือการใช้ในทางการศึกษา หรือวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 (2537) ในส่วนที่ 6 ว่าด้วยเรื่องข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ มาตรา 32 ว่า การกระทำแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ตามปกติของเจ้าของลิขสิทธิ์ และไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าของลิขสิทธิ์ มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ถ้าได้กระทำดังต่อไปนี้ วิจัยหรือศึกษางานอื่นอันมิใช่การกระทำเพื่อหากำไร ใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองและบุคคลอื่นในครอบครัว ดิชม วิจัยหรือ แนะนำผลงานโดยมีการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้น เป็นต้น และมาตรา 33 ว่า การกล่าว คัดลอก เลียน หรืออ้างอิงงานบางตอนตามสมควรจากงานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมีการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้น มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ถ้าได้ปฏิบัติตามมาตรา 32 วรรคหนึ่ง ส่วนความสามารถกำหนดกลยุทธ์การค้นคืนสารสนเทศที่ต้องการ และสามารถประยุกต์เกณฑ์ในการประเมินสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานิยมสืบค้นโดยใช้ชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่อง นอกจากนี้แล้วยังนิยมใช้คำค้นหรือวลีที่คิดขึ้นเอง ซึ่งผลการสืบค้นอาจจะได้ตรงบ้างไม่ตรงบ้าง โดยต้องใช้เวลาค่อนข้างมากในการสืบค้น และจากการสัมภาษณ์นักศึกษามีความคิดเห็นว่ายังขาดความชำนาญในการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ นักศึกษาต้องการได้รับการอบรมการสร้างกลยุทธ์ในการค้นคืนสารสนเทศ และวิธีการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาการเรียนในระดับปริญญาโท ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของปิยนุช ประใจครบุรี (2546) พบว่าปัญหาของผู้ใช้ระบบ Web OPAC พบว่าผู้ใช้ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลางเกี่ยวกับการไม่เข้าใจการสืบค้นโดยการ Cut & Paste ส่วนผลการสืบค้นพบว่าผู้ใช้ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลางเกี่ยวกับไม่ทราบวิธีขยายผลการสืบค้นเมื่อได้รับผลการสืบค้นน้อยเกินไป และสอดคล้องกับผลการวิจัยของจุฑารัตน์ ศราวณวงค์ และประสงค์ ต่อโชติ (2542) เรื่อง สภาพและปัญหาการแสวงหาสารสนเทศในกระบวนการสำรวจวรรณกรรมเพื่อการเขียนวิทยานิพนธ์ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไม่ทราบวิธีการใช้สารสนเทศอินเทอร์เน็ตมากที่สุดรวมทั้งหมดเห็นว่ามีความน่าเชื่อถือน้อยที่สุดด้วย ด้านเครื่องมือช่วยค้นที่ไม่ทราบวิธีใช้และยากต่อการเรียนรู้มากที่สุดคืออินเทอร์เน็ต รวมถึงเห็นว่าเครื่องมือช่วยค้นที่มีจำนวนไม่เพียงพอได้แก่ ซีดี-รอม อินเทอร์เน็ต และ OPAC การให้บริการของห้องสมุดมีขั้นตอนการให้บริการยุ่งยาก สามารถประยุกต์เกณฑ์ในการประเมินสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากนักศึกษา

ระดับบัณฑิตศึกษา แม้จะสามารถกำหนดการสืบค้นสารสนเทศที่จะนำมาใช้ในการศึกษาได้แล้วก็ตาม แต่นักศึกษาอาจจะขาดการทำความเข้าใจขอบเขตของเนื้อหาที่ต้องการศึกษา การกำหนดกลยุทธ์การสืบค้น และวิธีการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ทำให้ไม่สามารถประยุกต์การใช้แหล่งสารสนเทศ จึงไม่สามารถหาทฤษฎีมาพัฒนาโครงเรื่องที่ศึกษา และขยายการค้นคืนไปยังแหล่งสารสนเทศอื่นได้ ดังนั้นนักศึกษาคควรได้รับการอบรม หรือการสอนเพิ่มเติมในการกำหนดกลยุทธ์การสืบค้น วิธีการสืบค้นบรรณานุกรมออนไลน์ และวิธีการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ เพื่อที่จะนำมาใช้ร่วมกับแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ทำการศึกษาจนเกิดความชัดเจน ด้วยการอ่านและหาแก่นของเรื่องที่จะศึกษาได้ สารสนเทศที่ต้องการ แล้วเลือกทฤษฎีนั้นมาใช้ต่อไป สอดคล้องกับคำกล่าวของ कुमार (Kumar, 2005) ในเรื่องบริบทในการค้นหาคำตอบว่า ทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้นเกิดจากการรวมความรู้ที่มีอยู่เดิมผนวกเข้ากับความรู้ใหม่ และยังสามารถนำมาใช้ในการเปรียบเทียบผลที่เราได้ค้นพบกับการศึกษาอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกันว่าเป็นเช่นไร การค้นหาคำตอบที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการจึงควรตั้งคำถาม เช่น จะนำความรู้อะไรมาเขียนให้เกิดการสนับสนุนการศึกษา สิ่งที่ค้นหาค่าจะมีความแตกต่างจากการศึกษาอื่นอย่างไร จะนำคำตอบจากการศึกษามาเปรียบเทียบกับสิ่งที่ค้นพบได้อย่างไร ดังนั้นการจะได้คำตอบจากคำถามก็จำเป็นจะต้องมีการทบทวนวรรณกรรมนี้คือสิ่งสำคัญที่จะค้นหว่าบริบทของความรู้ที่มีอยู่แล้วในสาขาได้ด้วยการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบซึ่งไม่สามารถทำได้จากการสำรวจเพียงอย่างเดียว

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตควรมีการเสริมความรู้ด้านสมรรถนะด้านการใช้สารสนเทศด้วยกัน 2 วิธี 1. สร้างหลักสูตรที่บูรณาการสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศเข้ากับสาขาวิชาต่างๆ เพื่อให้หลักสูตรตอบสนองความต้องการของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. จัดอบรมสมรรถนะด้านการใช้สารสนเทศประกอบด้วย การเข้าถึงสารสนเทศ การประเมินสารสนเทศ และการใช้สารสนเทศ ควรมีเนื้อหาที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของนักศึกษาในแต่ละสาขา เช่นการอบรมการใช้ฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ วิธีการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ที่สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศบอกรับเป็นสมาชิก การอบรมการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมตามรูปแบบที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

2. ในยุคสารสนเทศนี้ ประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจ อัตราการว่างงานยังคงสูงอีกทั้งยังต้องเผชิญหน้ากับการแข่งขันในระดับโลก ในอดีตประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะแรงงานและทัศนคติในเรื่องการทำงานหนักด้วยความทุ่มเท แต่เมื่อเข้าสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ (Economic age) การพัฒนาทักษะแรงงาน และปลูกฝังทัศนคติต่อการทำงานหนักไม่เพียงพอในการแข่งขันอีกต่อไป สิ่งที่จะต้องทำให้สามารถแข่งขันได้ก็คือ การศึกษาหาความรู้เพิ่มขึ้น และการส่งเสริมสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศให้มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถแก้ไขปัญหาได้ จึงควรที่จะพัฒนาให้นักศึกษามีสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาให้สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ความเป็นไปในสภาพเศรษฐกิจ และสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นนักศึกษาต้องมีความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศได้จากหลากหลายแหล่ง สามารถวิเคราะห์สารสนเทศและประเมินสารสนเทศได้ และสามารถบูรณาการความรู้เดิมที่อยู่ในตัวนักศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจอย่างชาญฉลาด โดยอาจารย์ผู้สอนจะต้องออกแบบการบ้านให้กับนักศึกษาด้วยความรอบคอบให้สอดคล้องกับการสอน ซึ่งอาจารย์ผู้สอนต้องยอมรับความจริงที่ว่าความรู้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วไม่เหมือนการเรียนการสอนในอดีตที่ผ่านมา นักศึกษาจึงควร

ได้รับการสอนให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปใช้ในการเรียนรู้ตลอดชีวิตหลังจากที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยไปแล้ว การที่จะพัฒนาให้นักศึกษามีความสามารถดังกล่าวนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตควรกำหนดแนวทางการศึกษาให้ต้องใช้สมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศในทุกรายวิชา ดังนี้ 1. ส่งเสริมการแนะนำด้านแนวคิด ในด้านสังคม และเศรษฐกิจ ในยุคสารสนเทศ แก่นักศึกษาให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพหลากหลายในเศรษฐกิจยุคใหม่ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาของนักศึกษา ซึ่งให้เห็นความแตกต่างระหว่างการใช้สารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อใช้เป็นทุนในการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2. พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีและการประยุกต์ใช้ สอนให้นักศึกษาเข้าใจ หลักการเบื้องต้นของเทคโนโลยีสารสนเทศ การปฏิบัติทางด้านฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศได้จริง 3. พัฒนาทักษะการระบุนิยามความต้องการสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ 4. ส่งเสริมการเข้าถึงสารสนเทศ นักศึกษาสามารถใช้เครื่องมือในการช่วยค้นบนเว็บ (Search engine) การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ (Database online) และการใช้ฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ (Online Public Access Catalogue: OPAC) โดยมีความเข้าใจเทคนิคการสืบค้น และสามารถกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้ในการสืบค้นที่มีประสิทธิผล เพื่อสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้ 5. พัฒนาทักษะการประเมินสารสนเทศ นักศึกษาควรมีความสามารถในการสกัดและสรุปสารสนเทศที่ต้องการได้ สามารถวิเคราะห์สารสนเทศได้ มีความรู้ในขั้นตอนการประเมินสารสนเทศ และมาตรฐานการประเมินสารสนเทศ โดยสามารถประเมินสารสนเทศจากกรณีศึกษาได้อย่างถูกต้อง 6. พัฒนาการสื่อสารและนำเสนอสารสนเทศ นักศึกษาสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการนำเสนอสารสนเทศในรูปการเขียนรายงานโดยใช้รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด มีทักษะในการนำเสนอผลงานด้วยการรายงานปากเปล่าหน้าชั้นเรียนให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจได้ 7. ส่งเสริมประเด็นด้านเศรษฐกิจ กฎหมาย และสังคมในการใช้สารสนเทศ นักศึกษามีความเข้าใจประเด็นด้านเศรษฐกิจ กฎหมาย และสังคม เป็นอย่างดี ว่าเรื่องที่กำลังศึกษานั้นละเมิดลิขสิทธิ์หรือไม่ หรือเกี่ยวข้องกับประเด็นด้านจริยธรรมหรือไม่ อะไรเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นหากได้มีการลงมือปฏิบัติไปแล้ว เช่น การใช้ซอฟต์แวร์ละเมิดลิขสิทธิ์ การละเมิดข้อมูลและทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่นด้วยการเจาะระบบรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

3. สำนักวิทยบริการควรจัดทำ Web Tutorial เป็นบทเรียนแบบปฏิสัมพันธ์ทางออนไลน์ (Online interaction) สอน/แนะนำ สมรรถนะด้านการใช้สารสนเทศเพื่อให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการพัฒนาศักยภาพแก่นักศึกษาในการศึกษาค้นคว้า และวิจัยได้ อีกทั้งสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศควรให้บรรณารักษ์ร่วมมือกับผู้สอนในการสอนสมรรถนะด้านการใช้สารสนเทศ โดยให้บรรณารักษ์จัดสอนแก่นักศึกษาภายในสำนักวิทยบริการฯ หรือภายในชั้นเรียนขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่สอน เช่นการสอนเรื่องการสืบค้นสารสนเทศควรสอนในสำนักวิทยบริการฯ แต่ถ้าสอนเรื่องการเขียนบรรณานุกรมควรจัดการสอนในชั้นเรียน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรสร้างรูปแบบสมรรถนะด้านการใช้สารสนเทศที่เหมาะสมกับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยใช้เทคนิคการวิจัยอื่นๆ เช่น เทคนิคการประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) เทคนิคเดลฟาย เทคนิคเชิงระบบ หรือนำหลายเทคนิคมาใช้แบบผสมผสานกัน

2. ควรมีการประเมินสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เพื่อทราบขีดสมรรถนะหลักด้านการใช้สารสนเทศของนักศึกษา เป็นประโยชน์แก่บัณฑิตวิทยาลัย ในการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และเมื่อเผชิญกับอุปสรรคก็สามารถแก้ไขปัญหาได้ ด้วยการเข้าถึงสารสนเทศ วิเคราะห์และประเมินสารสนเทศ และการนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ เช่น การนำสารสนเทศไปใช้ในการตัดสินใจได้อย่างชาญฉลาด เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- จุฑารัตน์ ศราวณวงศ์ และประสงค์ ต่อโชติ. (2542). *สภาพและปัญหาการแสวงหาสารสนเทศในกระบวนการสำรวจวรรณกรรมเพื่อการเขียนวิทยานิพนธ์ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น*. รายงานการวิจัย. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไชยยศ เหมะรัชตะ. (2530, ธันวาคม). ปัญหาลิขสิทธิ์ในวงการวิชาการ. *วารสารวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 9(2), 32 - 47.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปภาดา เจียวกัก. (2547). *การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประเวศ วะสี. (2549). *การปฏิรูปการศึกษายังไปไม่ถึงไหน*. สืบค้นเมื่อ 29 กรกฎาคม 2552, สืบค้นจาก <http://www.chanallibrary.go.th/webboard/show.php?Category=tip&No=277>.
- ปียนุช ประใจครบุรี. (2546). *การศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อระบบ Web OPAC ของโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ (VTLS) ศูนย์บรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537. (2537). สืบค้นเมื่อ 11 ธันวาคม 2552, สืบค้นจาก <http://www.tmd.go.th/documents/copyright.pdf>
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต บัณฑิตวิทยาลัย. (2550). *วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์*. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2550, สืบค้นจาก <http://202.183.233.76/graduates/?name=graduate>.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต สำนักวิชาการและงานทะเบียน. (2551). *ข้อมูลสถิตินักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- วิทยา เสงี่ยมกุล. (2552). ประเทศที่ประชาชนไม่ชอบอ่านหนังสือไม่มีทางจะไปสู้ใครเขาได้. *บรรณศาสตร์ มคอ. 2*, 1 - 7.
- ศรีเพ็ญ มะโน. (2536). *การสร้างแบบจำลองหลักสูตรวิชาการรู้สารสนเทศสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรีโดยใช้วิธีการเชิงระบบ*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ใน อินเทอร์เน็ต. (2552). สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2552, สืบค้นจาก <http://tc.mengrai.ac.th/paisan/e-learning/internet/page23.htm>.
- Brown, Cecelia M. (1999). Information Literacy of Physical Graduate Students in the Information Age. *College & Research Libraries*. 60(5), 426 - 438.
- Hartman, Elizabeth. (2001). *Understanding of Information Literacy: The Perceptions of First Year Undergraduate Students at the University of Ballarat*. Retrieved on 10 February 2008, from <http://www.ucalgary.ca/Library/ILG/litdef.html>
- Kumar, Ranjit. (2005). *Research Methodology: A Step-by-step Guide for Beginners*. 2nded. London: Sage, 2005.
- Treasury Board of Canada Secretariat. (1999). *Framework for Competency-Based Management in the Public Service of Canada*. Retrieved on 10 February 2008, from http://www.psagency-agencefp.gc.ca/hrmm-mgrh/hrmm/policies-politiques/CBHRM/framework_cbm/fcbm1_e.asp.
- The UK National (and Scottish) Vocational Qualification System. (1997). State of the Art or in a State? *Informational Journal of Training and Development*. Vol. No 4, p. 242.

ผู้เขียน

อาจารย์จิตชิน จิตติสุขพงษ์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

email: jitchin_j@yahoo.com

